

Zemědělská obec **Slatina nad Úpou** má jméno od slatin a močálů, které bývaly v okolí. První písemná připomínka pochází z roku 1545. Nachází se tu 42 památkových chalup lidové architektury, dále roubená zvonice z 18. století s jedním zvonem, která stojí ještě na gotických základech, a také morový sloup Neposkvrněného početí Panny Marie z roku 1829 se sochami svatých Václava a Jana Nepomuckého. Nejstarší osadou obce je

Boušín

- dříve zvaný Bohušín. Leží nad řekou Úpou, na jejím pravém břehu. Založen ve 2. polovině 12. století kladským kastelánem Bohušem Bradatým při osídlování povodí Úpy starobylým rodem erbu zlatého třmene (Ratibor založil Ratibořice, Lutobor Litoboř a Heřman Heřmanice). Krásné vyprávění o Boušíně nalezneme v Babičce Boženy Němcové a v prvním díle kroniky „U nás“ od Aloise Jiráska.

Farní kostel Navštívení Panny Marie byl původně dřevěný z doby gotické. Písemně je doloženo, že k roku 1350 byly na Boušíně, ve Rtyni a v Úpici plebánie, to znamená, že v těchto místech působil vlastní kněz – plebán. Plebánem na Boušíně byl kněz Jetřich (Dětřich), příbuzný arcibiskupa Arnošta z Pardubic. Kolem roku 1375 je zde kněz Albrecht ze Skalice. Ten pocházel z rodu pánů erbu zlatého třmene, kteří drželi tento kraj po Slavníkovcích. Petr ze Skalice měl dva syny: Tasse a Sezemu.

Petrovi nebo Tassovi se připisuje založení bílého hradu Vízmburk nad Havlovicemi. Tass z Vízmburku byl předním hodnostářem království za vlády Václava II. Po něm až do husitských válek drželi hrad evropské úrovně páni z Dubé. Roku 1424 za husitských válek Boušín vypálen a kostel pobořen. Hrad Vízmburk roku 1447 vypálen a pobořen Slezany. Vízmburkské zboží přechází k náchodskému panství do majetku Špetly z Janovic. Nový dřevěný kostel na Boušíně v roce 1464 postavil Jan Litobořský z Chlumu sedící na Turyni. K tomuto založení se váže pověst o uzdravení hluchoněmé dcerky turyňského pána. Tím zde vznikla mariánská tradice a poutní místo. V průběhu třicetileté války byl kostel zase zničen. Posledním českým majitelem náchodského panství byl Adam Erdman Trčka z Lípy. Ten byl roku 1634 zavražděn se svým švagrem Albrechtem z Valdštejna v Chebu, načež Náchod dostává od císaře mladý italský šlechtic Octavio Piccolomini de Aragona a jeho rod je na Náchodě po 250 let. Jeho prasynovec Lorenzo Piccolomini na troskách dřevěného kostela nechal vybudovat nový, dnešní zděný kostel Navštívení Panny Marie v letech 1682–92 ve stylu venkovského baroka. Nejprve je jen filiálním k České Skalici, pak vdova po zakladateli kostela kněžna Anna Viktorie Piccolomini, rozená hraběnka Libsetinská z Kolovrat, v letech 1728–30 dala ze svého věna postavit zděnou barokní faru. Dosud se zachovalo původní schodiště a na dvoře fary je rázovitý srub z konce 17. století. Tak od roku 1730 se stává farním a prvním farářem se stal Jiří Milota. Jeho nástupci tady působili až do roku 1946, odkdy je farnost spravována z Červeného Kostelce. V roce 1831 byl opravován. V letech 1847–8 zde působil Josef Myslimír Ludvík, historik Náchodska. V 19. století ke kostelu přistavěna nová zákristie:

Ze 2. poloviny 17. století se dochovala **kazatelna** se soškami svatých evangelistů: Matouše s andílkem jako atributem, Marka s atributem lva, Lukáše se znakem býka, a Jana s orlem, ale nejsou zde rozmístěny v pořadí spisů Nového Zákona. Na stříšce kazatelny je soška Dobrého Pastýře:

Z konce 17. století pochází **cínová křtelnice**, ostatní zařízení je z poloviny a konce 19. století.

Hlavní oltář s obrazem Navštívení Panny Marie je pseudoslohový z 19. století. Na něm je obraz Navštívení Panny Marie z roku 1856 od

akademického malíře Gustava Vacka, rodáka z Červeného Kostelce. Ten ve své době byl významným malířem: portrétoval i císařskou rodinu Františka Josefa. Studoval na malířské akademii v Praze u Tkadlíka.

Vedlejší oltáře svaté Anny a svatého Václava jsou také pseudoslohové z 19. století.

Nástropní a nástěnné malby ze 30. let 20. století:

V presbytáři na klenbě jsou svatí čeští patronové

– svatý Prokop, opat, s čertem na řetěze:

- svatý Jan Nepomucký:

- svatý Norbert, arcibiskup a zakladatel premonstrátů, s monstrancí:

V lodi jsou vymalovány výjevy ze života Panny Marie - na stěně zasnoubení Panny Marie s Josefem:

Naproti je **obětování** malého Ježíše v jeruzalémském chrámě - stařec Simeon drží dítě na svých loktech, vlevo prorokyně Anna:

V lodi na stropě vpředu je nalezení dvanáctiletého Ježíše v chrámě při pouti v Jeruzalémě:

Na stropě vzadu nad varhanami, které jsou na kůru, je zvěstování Panně Marii archandělem Gabrielem, který drží lilii, znak čistoty, holubička je Duch svatý:

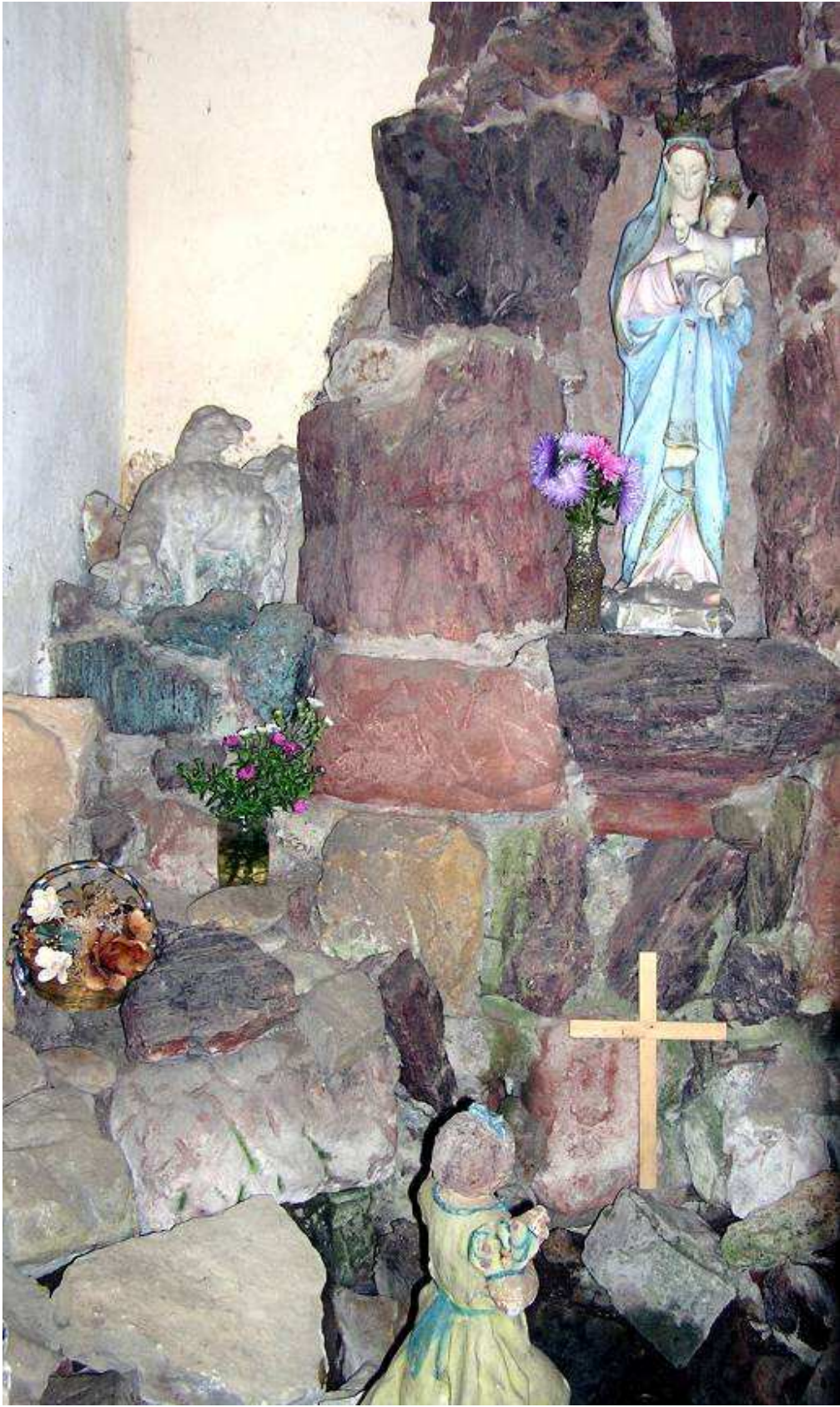

Boušínská studánka, k níž se pojí pověst o zázračném uzdravení hluchoněmé dcery turyňského pána Jana Litobořského z Chlumu, nad ní stála původně dřevěná kaplička postavená roku 1779, roku 1924 nově vyzděna.

Na kapličce je deska s vytesaným příběhem:

Tam, kde je dnešní fara, stával před časy dvorec turyňského pána. Často sem dojížděl s malou dcerkou. Nebe ji dalo krásu, ale nemoc vzala ubohé se sluchem i řeč. Ovečky však ji rozuměly a ovčákův pes četl jí s očí. Jednou, když ji zlákal jaro, vydala se k ovečkám sama. Cesty ji vedly, ale také svedly a zavedly v prales nad divou řekou. Temných hlubin se bála, ale studánka ve stráni ji zvěbila, pramen osvěžil, a když v pláči sepjala ruce k prosebnému „Zdravas“, aby ji svatá Paní z lesů vyvedla, stal se div: hluchá slyší, jak němé dosud rty šeptají živá slova. Za štěkotem psů z lesa ven zahlédne dvorec, slyší zvonky oveček a radostně na žasnoucího pastuchu volá: „Bárto, Bárto!“ Na poděkování zázračného uzdravení daroval pán turínský dvorec s poplužím záduší a vybudoval na Bohušíně mariánskou svatyni.

Kníže Lorenzo Piccolomini 2. července 1694 jel na Boušín na poutní slavnost v kočáře se šesti koňmi. Most přes Úpu se pod nimi prolomil a kníže s kočářem i koňmi propadl se mezi trámy. V mostnici uvázl a teprve lidé, kteří se sem seběhli, všem pomohli. Nikomu se však nic nestalo. Na památku této události u mostu postavena kaplička s vylíčením této příhody. V roce 2003 **kaplička u mostu** opravena, obraz do ní namaloval Stanislav Kulda z Náchoda:

